

THAI MEDIA newsletter

FUND

VOL. 10 | October 2023

TRICK OR TRUTH

จดหมายข่าวสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

Extra

FACT- CHECKING NETWORK
ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องของทุกคน

Decode

FAKE NEWS
บนแพลตฟอร์มออนไลน์ของไทย

Spotlight

รับมือภัยคุกคามจากสื่อสังคมออนไลน์
ว่าด้วย FAKE NEWS - HATE SPEECH -
CYBERBULLYING

CON- TENTS

VOL. 10 OCT 2023

01

TMF Talk

02

Announce

03

Knowledge

กฎหมาย DPS คืออะไร
ใครได้ประโยชน์?

04

Extra

FACT- CHECKING NETWORK
ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องของทุกคน

08

Decode

FAKE NEWS
บนแพลตฟอร์มออนไลน์ของไทย

10

Spotlight

รับมือภัยคุกคามจากสื่อสังคมออนไลน์ ว่าด้วย
FAKE NEWS - HATE SPEECH - CYBERBULLYING

16

Fun Fund

ทริคใช้ข่าวปลอม
ตรวจสอบก่อนเชื่อ

EDITOR'S

TALK

ดร.สุนทร ศรีสุขใส
ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ท่ามกลางกระแสข้อมูลข่าวสาร หลายครั้งเราไม่รู้ว่
ข้อมูลที่เราได้รับนั้นเป็นเรื่อง “จริง” หรือ “หลอก”
เพราะคนที่ส่งต่อข้อมูลมาให้ก็เป็นบุคคลใกล้ชิดที่เรา
รู้จักและเชื่อถือ แต่บุคคลเหล่านั้นก็อาจถูกมิจฉาชีพ
หลอกจนเข้าใจผิดว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นถูกต้อง
สามารถแบ่งปันให้ผู้อื่นได้ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ
(Media Literacy) จึงเป็นทักษะที่ทุกคน โดยเฉพาะ
เด็กและเยาวชนต้องมี เพื่อให้สามารถแยกแยะได้ว่า
ข้อมูลข่าวสารอันไหนที่เป็นเรื่องจริงหรือเรื่องหลอก
กันแน่ เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ Fake News และ
มิจฉาชีพ

คณะผู้จัดทำจดหมายข่าวสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

บรรณาธิการบริหาร

นายธนกร ศรีสุขใส
ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
กองบรรณาธิการ
นางสาวพัชรพร พงษ์ทัดศิริกุล
นางสาวธัญญลักษณ์ ทองสวัสดิ์
นางสาวจิตติ วิสัยพรหม
นางสาวชนินดาภา เจริญสุข
นายเชาวนภิวิช เวชทวี
นายณัฐพล ศุภสิทธิ์
นายภูริต ดันติดิษฐ์

นายธนกร สาแก้ว
นางสาวศิตตมณัฏ์ ลอยเลิศ
นางสาวแก้วใจ จิระวงศ์อร่าม
นางสาววรรณภา ฤทธิรักษา
ฝ่ายศิลป์
นางสาวญาณชาติ นารถไทยวัฒนา
นางสาวจารุวรรณ ศกุลโสภณเมธี
ถ่ายภาพ
นายประสิทธิ์ เอนกอนันตพันธุ์
พิสูจน์อักษร
นางสาวน้ำทิพย์ ลัทธิวรรณ

สำนักงาน

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
เลขที่ 388 อาคาร เอส.พี. (ไอบีเอ็ม)
อาคารเอ ชั้น 6
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2273 0116-9
โทรสาร 0 2273 0120
อีเมล: contact@thaimediafund.or.th
เว็บไซต์: www.thaimediafund.or.th

29.09.2566 เสน่ห์ไทยครองใจโลก

บริษัท ท็อปนิวส์ ดิจิทัล มีเดีย จำกัด จัดแถลงข่าวเปิดตัวรายการพิเศษ “เสน่ห์ไทย” โดยร้อยโท ดร.ธนภณภูมิ เอกโยคยะ รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อฯ ให้เกียรติกล่าวเปิดงาน จากนั้น ดร.เสรี วงษ์มณฑา นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ขึ้นกล่าว Special Talk ในหัวข้อ “Thailand Soft Power พลั้งแห่งการสร้างสรรค์เสน่ห์ไทยครองใจโลก” พร้อมเปิดให้ชมตัวอย่างรายการ ตอน “เสน่ห์ทุเรียน ราชผลไม้” ที่โด่งดังไปทั่วโลก

1-31.10.2566 เปิดรับข้อเสนอปี 2567

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์เปิดรับข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน ประจำปี 2567 วงเงินงบประมาณ 300 ล้านบาท ประเภทเปิดรับทั่วไป 80 ล้านบาท ประเภทเชิงยุทธศาสตร์ 180 ล้านบาท ประเภทความร่วมมือ 40 ล้านบาท ยื่นข้อเสนอผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ 1-31 ตุลาคม 2566 ภายในเวลา 16.30 น. ผู้สนใจสามารถยื่นข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมได้ทางเว็บไซต์ <https://granting.thaimediafund.or.th/>

10.10.2566 รู้ทันปัญญาประดิษฐ์

กองทุนพัฒนาสื่อฯ โดยคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จัดงานอบรมเชิงปฏิบัติการ “รู้จัก รู้ลึก รู้ทัน ปัญญาประดิษฐ์ สำหรับงานวงการสื่อ” โดยมี ดร.ธนกร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อฯ เป็นประธานกล่าวเปิดงาน และนายอภิรักษ์ หาญพิชิตวณิชย์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อมวลชนในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อฯ และประธานอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ร่วมเป็นวิทยากร ติดตามข้อมูลเพิ่มเติมหลังการอบรมได้ที่ www.thaimediafund.or.th

12.10.2566 ข่าวดีแฮร์รี่ได้

กองทุนพัฒนาสื่อฯ แถลงข่าวเปิดตัวโครงการ “ข่าวดีแฮร์รี่ได้” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการผลิตข่าวจากประชาชนทั่วไป ส่งเสริมให้เกิดผู้ผลิตสื่อที่ดี เปิดโอกาสและสร้างพื้นที่ให้นักสร้างสื่อที่เป็นแบบอย่างกับผู้ใช้งานสื่อออนไลน์ ให้เป็นที่ปรากฏบนพื้นที่สื่อออนไลน์ไปยังประชาชนในวงกว้าง โดยจะนำเสนอคลิปเรื่องราวและเนื้อหาสร้างสรรค์ที่เผยแพร่บนพื้นที่ออนไลน์ของประชาชนทั่วไป ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. ทุกวัน จันทร์-อาทิตย์ ช่วงเช้าและบ่าย วันละ 2 คลิป ติดตามเรื่องราวข่าวดีแฮร์รี่ได้ได้ทาง Facebook Fanpage ข่าวดีแฮร์รี่ได้ Facebook สำนักข่าว ไอเอ็นเอ็น TikTok INN_News, YouTube INNNEWS และ YouTube กองทุนพัฒนาสื่อฯ

กฎหมาย

DPS

คืออะไร ใครได้ประโยชน์?

กฎหมาย DPS (Digital Platform Services) หรือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 เป็นกฎหมายที่ประกาศเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีผู้บริโภคใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อซื้อสินค้าและบริการออนไลน์มากขึ้น และต้องเผชิญกับปัญหาจากการใช้งานจำนวนมาก เช่น ปัญหาสินค้าไม่ตรงปก โดนลอก โดนโกง ซึ่งอาจเกิดจากสถานการณ์ Network Effect ที่อัลกอริทึมของแพลตฟอร์มคัดกรอง “ร้านค้าแนะนำ” โดยพิจารณาจากผู้สั่งซื้อที่มีจำนวนมาก แต่ไม่ได้คัดกรองจากคุณภาพและคุณสมบัติสินค้า ปัญหาสินค้าหาย หรือปัญหาสินค้าเสียหายระหว่างขนส่งที่ทั้งผู้ซื้อ-ผู้ขาย อาจไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น โดยกฎหมาย DPS จะเข้ามากำกับดูแลผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดำเนินการอย่างโปร่งใส มีช่องทางการรับการร้องเรียน เพื่อสร้างระบบนิเวศโลกธุรกรรมออนไลน์ที่ดูแลคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย

ใครได้ประโยชน์จากกฎหมาย DPS บ้าง

1. ร้านค้าบนแพลตฟอร์มดิจิทัล

กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าจะได้รับความชัดเจนในด้านข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ข้อมูลการจัดอันดับร้านยอดนิยม (เรตติ้ง) หรือช่องทางติดต่อผู้ให้บริการในกรณีเกิดปัญหา

2. ผู้ซื้อหรือผู้บริโภค

ได้รับบริการที่ดี ปลอดภัย เช่น มีช่องทางติดต่อที่ชัดเจน สามารถยกเลิกคำสั่งซื้อภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

3. กลุ่มไรเดอร์

ได้รับการดูแล คำนึงถึงเรื่องผลตอบแทน รวมถึงการหักค่าส่วนแบ่งที่เป็นธรรมมากขึ้น

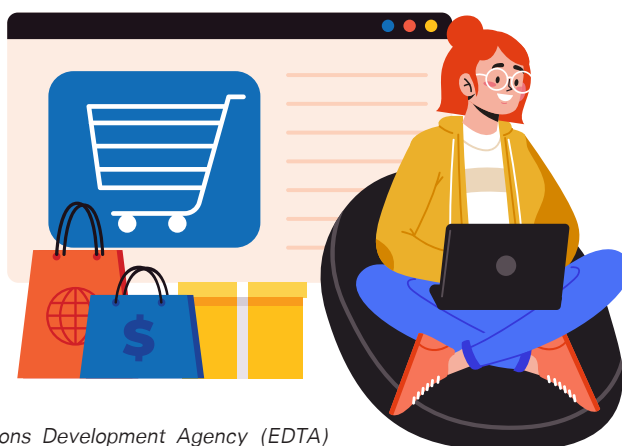
4. หน่วยงานภาครัฐ

ได้รับประโยชน์จาก ‘การตั้งคณะกรรมการร่วม’ ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เกือบ 20 หน่วยงานมาทำงานร่วมกัน เชื่อมโยงข้อมูลและระบบเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ทับซ้อนกัน

เจ้าของบริการแพลตฟอร์มแบบไหนบ้าง
ที่เข้าข่ายกฎหมาย DPS

QR

แพลตฟอร์มที่มีลักษณะให้บริการสื่อกลางที่มีการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกัน โดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการ ผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการเพื่อให้เกิดธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะมีการคิดค่าบริการหรือไม่ก็ตาม หากไม่มั่นใจว่าธุรกิจที่ทำอยู่เข้าข่ายธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลหรือไม่ สามารถประเมินโดยสแกน QR ตอบคำถามจากแบบประเมินเบื้องต้นของ EDTA

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ Electronic Transactions Development Agency (EDTA)

FACT-CHECKING NETWORK

ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องของทุกคน

‘ข่าวปลอม’ ไม่ใช่สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล แต่เป็นเครื่องมือที่ถูกใช้มายาวนานตั้งแต่ในอดีต เมื่อข้อมูลเท็จหรือข้อมูลบิดเบือนแพร่กระจายไปสู่สาธารณะ บางครั้งอาจส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อย แต่ก็มีไม่น้อยที่สร้างความโกลาหล ความสูญเสีย และบทเรียนจารึกไว้ในประวัติศาสตร์

ยิ่งปัจจุบันในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว และทุกคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตและส่งต่อข้อมูลตลอดเวลา ‘ข้อเท็จจริง’ ยิ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการสื่อสาร แต่เราจะทำอย่างไรเพื่อแยกแยะระหว่างเรื่องเท็จและเรื่องจริงจากกัน สกัดภัยข่าวปลอมที่ยกระดับความแม่นยำขึ้นไม่ให้ลุกลาม และแก้ไขปัญหาวข่าวปลอมได้อย่างยั่งยืนมีประสิทธิภาพ EXTRA ฉบับนี้เราพาทุกคนมาพูดคุยทุกมิติผ่านบทสนทนา ร่วมกับ ดร.ชานาญ งามมณีอุดม รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ภาพรวมสถิติข่าวปลอมประเทศไทย 2564-2566

2564

มกราคม-มิถุนายน

โควิด
(วัคซีน, ผลข้างเคียงการรักษา)

สุขภาพ
(ยาสมุนไพร, ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม)

เทคโนโลยี

2565

มกราคม-ธันวาคม

นโยบายรัฐและ
ข่าวสารราชการ

สุขภาพ

เศรษฐกิจ

2566

8-14 กันยายน

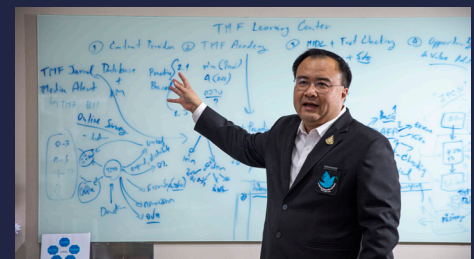
นโยบายรัฐบาล

ผลิตภัณฑ์สุขภาพ

เศรษฐกิจ

ข่าวลวง อันตรายปลายนิ้วที่ทุกคนต้อง แก้ไข

ทุกวันนี้วิธีการทำงานของสื่อและพฤติกรรม
การบริโภคข่าวสารในสังคมเปลี่ยนแปลงไปโดยมี
ปัจจัยสำคัญจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนา
แบบก้าวกระโดด ผู้คนหันมาบริโภคข้อมูลผ่านสื่อ
สังคมออนไลน์เพราะเข้าถึงง่าย รวดเร็ว และ
สะดวกต่อการส่งต่อข้อมูล ส่งผลให้ผู้ผลิตสื่อ
กระแสหลักและผู้ผลิตสื่อออนไลน์ปรับตัว แข่งขันกัน
ผลิตสื่อที่เน้นความเร็ว ใช้ถ้อยคำหวือหวา หรือมี
เนื้อหาเร้าอารมณ์เพื่อช่วงชิงความนิยม เมื่อ
ทั้งผู้ผลิตสื่อและผู้ใช้งานต่างเร่ง ผลิต-รับ-ส่งต่อ
ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาสำคัญที่ตามมาจึงเป็น
ข้อผิดพลาดด้านคุณภาพและความถูกต้อง ซึ่งเป็น
ช่องว่างให้เกิดการแพร่กระจายต่อของข่าวปลอม
ดังนั้น ทุกวันที่ที่เราบริโภคข้อมูล จึงควรรู้เท่าทัน
ก่อนนำไปใช้ หรือส่งต่อคนรอบข้าง เพราะเราอาจ
เป็นต้นตอของภัยข่าวปลอมโดยไม่ตั้งใจ

THE FACT CHECKING PROCESS

แผนภาพกระบวนการทำงานตรวจสอบข้อมูล

การรับแจ้งเหตุ

ช่องทางรับแจ้ง: ออฟไลน์และออนไลน์

กระบวนการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบข้อมูลจากฐานข้อมูลที่ได้รับการพิสูจน์แล้ว
 - กรณีไม่มีข้อมูล: ตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานหรือผู้มีความเชี่ยวชาญ แล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอนถัดไป
 - กรณีมีข้อมูล: นำข้อมูลที่ได้รับไปตรวจสอบต่อในขั้นตอนถัดไป
2. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูลด้วยกระบวนการบรรณาธิการ
 - กระบวนการบรรณาธิการตามหลักวารสารศาสตร์ และใช้กระบวนการตรวจสอบย้อนกลับ
3. จัดเก็บข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบแล้วในฐานข้อมูลที่ทุกคนเข้าถึงได้

เผยแพร่ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องสู่สาธารณะ

เผยแพร่ข้อมูลสกัดกันข้อมูลเท็จโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคเอกชน ภาครัฐ สื่อมวลชน และประชาสังคม

แนวทางสนับสนุนการเท่าทันสื่อับกองทุนพัฒนาสื่อฯ

“การแก้ไขปัญหาข้อมูลบิดเบือนเชิงรุกแบ่งเป็น 2 ส่วน หนึ่งคือเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการเท่าทันสื่อ กองทุนพัฒนาสื่อฯ ทำงานร่วมกันกับหน่วยงานสถาบันการศึกษาหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัยกว่า 20 แห่ง ร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ นอกจากนี้ยังขยายขอบเขตไปในเรื่อง MDIL (Media Digital Information Literacy) คือการรู้เท่าทันสื่อ รู้เท่าทันดิจิทัล และรู้เท่าทันข้อมูล กระบวนการนี้เป็นกระบวนการเชิงรุกที่ต้องใช้เวลานานในการเรียนรู้เพื่อค่อย ๆ สร้างคนรุ่นใหม่ ให้เท่าทันข้อมูลที่เป็นข้อมูลบิดเบือน

อีกส่วนหนึ่งก็คือการใช้ Fact Checking เราเรียกกระบวนการนี้ว่า Debunk คือเป็นการพิสูจน์ข่าวปลอมและเผยแพร่ข้อมูลเพื่อที่จะสกัดกั้นข่าวปลอมตั้งแต่ต้นเหตุ ตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนเพื่อให้คนรู้ว่าข้อมูลเหล่านั้นมันน่าจะเป็นข้อมูลจริง และใช้กลไกเชิงสังคมในการเผยแพร่ข้อมูลและเตือนสติกันและกัน”

สำหรับกระบวนการ Fact Checking ดร.ชำนาญกล่าวต่ออีกว่า กองทุนพัฒนาสื่อฯ ได้นำผลการศึกษาวิจัยแผนบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาคีเครือข่ายตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact Checking Network) กองทุนพัฒนาสื่อฯ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ มาใช้วางแผนทางการพัฒนาแผนบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาคีตรวจสอบข้อเท็จจริงให้เกิดรูปธรรมชัดเจน ดำเนินการตามหลักบริหารด้วย 4M ได้แก่ คน หรือบุคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) ตามแผนการทำงานระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เบื้องต้นอยู่ระหว่างดำเนินการเตรียมพัฒนาบุคคลจากการจัดอบรมผู้ตรวจสอบ (Fact Checker) โดยใช้หลักสูตรที่กองทุนพัฒนาสื่อฯ พัฒนาร่วมกับฝ่ายตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงานข่าวประเทศฝรั่งเศส (Agence France-Presse: AFP) กระจายการอบรมไปยัง 5 ภูมิภาค เมื่อได้ผู้ตรวจสอบแล้ว ผู้ที่ผ่านการอบรมสามารถอบรมขั้นต่อไปเพื่อเป็นบรรณาธิการ และต่อยอดด้วยการสร้างหน่วยงานตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนในระดับท้องถิ่น สร้างระบบการรับแจ้งเหตุและมีฐานข้อมูลร่วมกันเพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริง ป้องกันข้อมูลบิดเบือน

อย่างไรก็ตาม ญญแจสำคัญที่ช่วยให้กลไกการทำงานประสบความสำเร็จได้จริงคือทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญต่อการให้บริการด้านข้อเท็จจริง

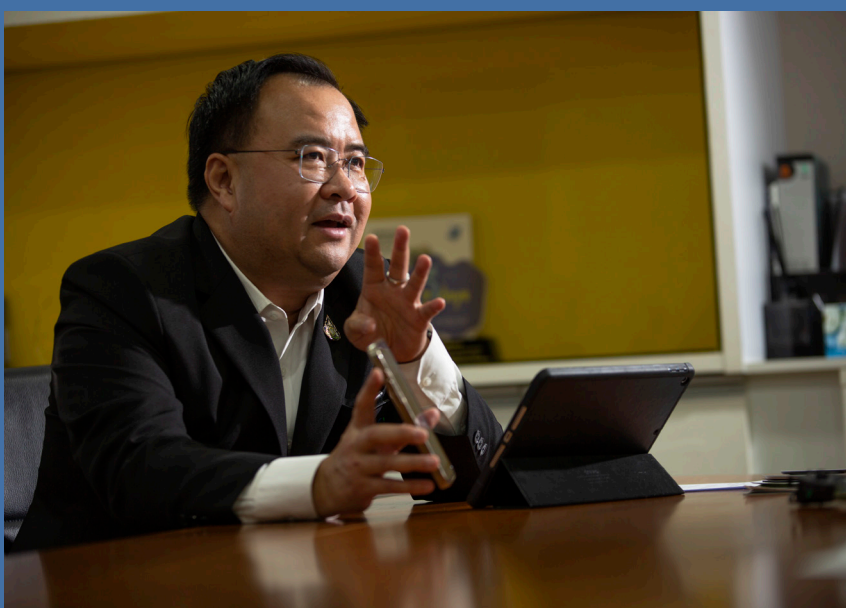

“สังคมก็ต้องให้ความสำคัญ ภาคเอกชนก็ต้องให้ความสำคัญ เงินที่จะเข้ามาสนับสนุนกลไกเหล่านี้จะมาจากรัฐอย่างเดียวก็ไม่ได้ อาจต้องมาจากสังคมและภาคเอกชนร่วมด้วย การทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือ CSR ต่อไปอาจเป็นการช่วยบริจาคให้กับหน่วยงานที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

“ผมให้ความสำคัญนะว่าข้อเท็จจริงคือบริการสาธารณะ เหมือนไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ต ถ้าเรามองว่าควรมีถนนดี ไฟฟ้าเข้าถึง น้ำไหล ไฟสว่าง ทางเรียบ ในสังคมยุคดิจิทัล ยุคที่เป็น 4.0 ข้อเท็จจริงก็มีความสำคัญ เพราะทุกวันนี้การหลอกลวงต้มตุ๋น สร้างความเสียหายต่อเดือนนับร้อยล้านบาท ในหนึ่งปีมีมูลค่าความเสียหายรวม 1,000 ล้านบาท ปัญหาเหล่านี้ทำให้คนมีคุณภาพชีวิตแย่ลง”

เป้าหมายปลายทางคือการสร้าง Fact Checker ในระดับครัวเรือน

“สำหรับผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรกลุ่มแรก กองทุนพัฒนาสื่อฯ เริ่มต้นโดยเลือกกลุ่มผู้อบรมที่มีคุณสมบัติสามารถนำหลักสูตรไปเผยแพร่ประโยชน์ต่อได้ และตั้งใจดำเนินการขยายการอบรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาบุคลากรไปเรื่อย ๆ โดยมุ่งให้ปลายทางเกิดผู้ตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนประจำครอบครัว เพราะคนใกล้ชิดคือผู้ทรงอิทธิพลที่ช่วยสร้างความตระหนักรู้ในการใช้งานและส่งต่อข้อมูลได้ดีที่สุด”

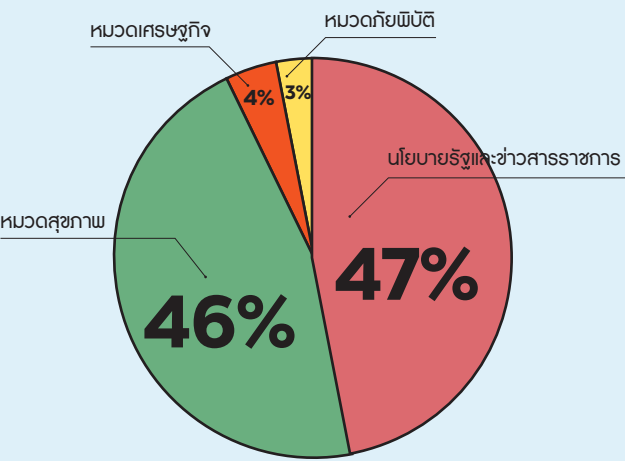

“คนที่เข้ามาทำงานเป็น Fact Checker มีมากขึ้น ทำให้ Fact Checking เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน”

ภาพรวมข้อความที่ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทยต้องคัดกรองทั้งหมด 942,821,174 ข้อความ และข่าวที่เข้าเกณฑ์การตรวจสอบ ทั้งหมด 39,346 ข้อความ โดยหลังจากคัดกรองพบจำนวนเรื่องที่ต้องดำเนินการตรวจสอบทั้งหมด 19,065 เรื่อง

4 หมวดสำคัญประชาชนแจ้งข่าวปลอม

10 อันดับ ข่าวปลอม-บิดเบือนที่แชร์ข่าวย่อยที่สุดในปี 2565

1. เคี้ยวเมล็ดมะละกอสุกแล้วกลืนโดยไม่ต้องกินน้ำตาม วันละ 3 เมล็ด รักษาผมเงาเร็วที่สุดท้าย เห็นผลใน 1 เดือน
2. ปรากฏการณ์ APHELION โลกจะอยู่ไกลจากดวงอาทิตย์ ระยะทาง 5 นาทีแสง หรือ 90,000,000 กิโลเมตร
3. ออย แพ็คดี หลังไฟเซอร์ถูกบังคับให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลข้างเคียงของวัคซีน
4. กสทช. โทเร้งประชาชนขอระงับสัญญาณเบอร์โทรศัพท์และจะติดแบล็กลิสต์ไม่สามารถเปิดเบอร์ใหม่ได้
5. หากสแกน QR Code จากใบนัดนำจ่ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์สามารถถูกดูเงินในบัญชีได้
6. วันที่ 22-28 สิงหาคม 2565 จะเกิดพายุ 9 ลูกพร้อมกัน และล้อมประเทศไทยจนทำให้น้ำท่วมกรุงเทพฯ
7. ยาพาราเซตามอลมีส่วนผสมของไวรัสแมคซูโป
8. สธ. เตือนใช้หวัดใหญ่ครั้งนี้มีความร้ายแรงมาก ให้งดการเดินทางและกิจกรรมทุกประเภท
9. ควรหยุดฉีดวัคซีนโควิด 19 เพราะจะทำให้เสียชีวิตได้
10. ผลิตภัณฑ์ N DRO CARE MOUTH SPRAY ต้านไวรัส แบคทีเรีย และเชื้อโรค ปกป้องไข้หวัด ลดการอักเสบ และดักจับเชื้อไวรัสก่อนลงปอด

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2565)
ที่มา: คู่มือการใช้งานสำหรับประชาชน เพื่อประสานงานตรวจสอบข่าวปลอมกับศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย/ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย Anti-Fake News Center Thailand กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES)

สถิติการใช้งานออนไลน์ที่คนไทยตกเป็นเหยื่อสูงที่สุด 5 อันดับแรก

หลอกลวงซื้อขายสินค้าหรือบริการ

108,383 ครั้ง

หลอกให้โอนเงินเพื่อทำงาน

38,669 ครั้ง

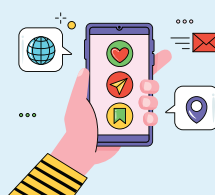
หลอกให้กู้เงิน

35,121 ครั้ง

หลอกให้ลงทุนผ่านระบบคอมพิวเตอร์

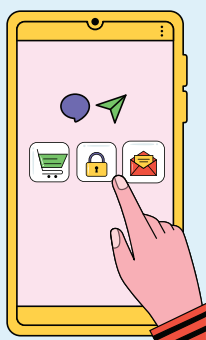
23,545 ครั้ง

ข่มขู่ทางโทรศัพท์

21,482 ครั้ง

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของ Fake News

ปี 2565 ตกเป็นเหยื่อจากการหลอกลวง

ผ่านสื่อ
ออนไลน์

22%

เปรียบเทียบกับ ปี 2564
มีจำนวน 16%

เรื่องที่ผู้สูงอายุถูกหลอกมากที่สุด

ถูกหลอกให้ซื้อของที่ไม่ได้คุณภาพ

46.14%

ถูกหลอกให้ทำบุญช่วยเหลือคนช่วยเหลือสัตว์

43.06%

ถูกหลอกให้ซื้อยาและดูแลสุขภาพ

30.23%

ถูกหลอกให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

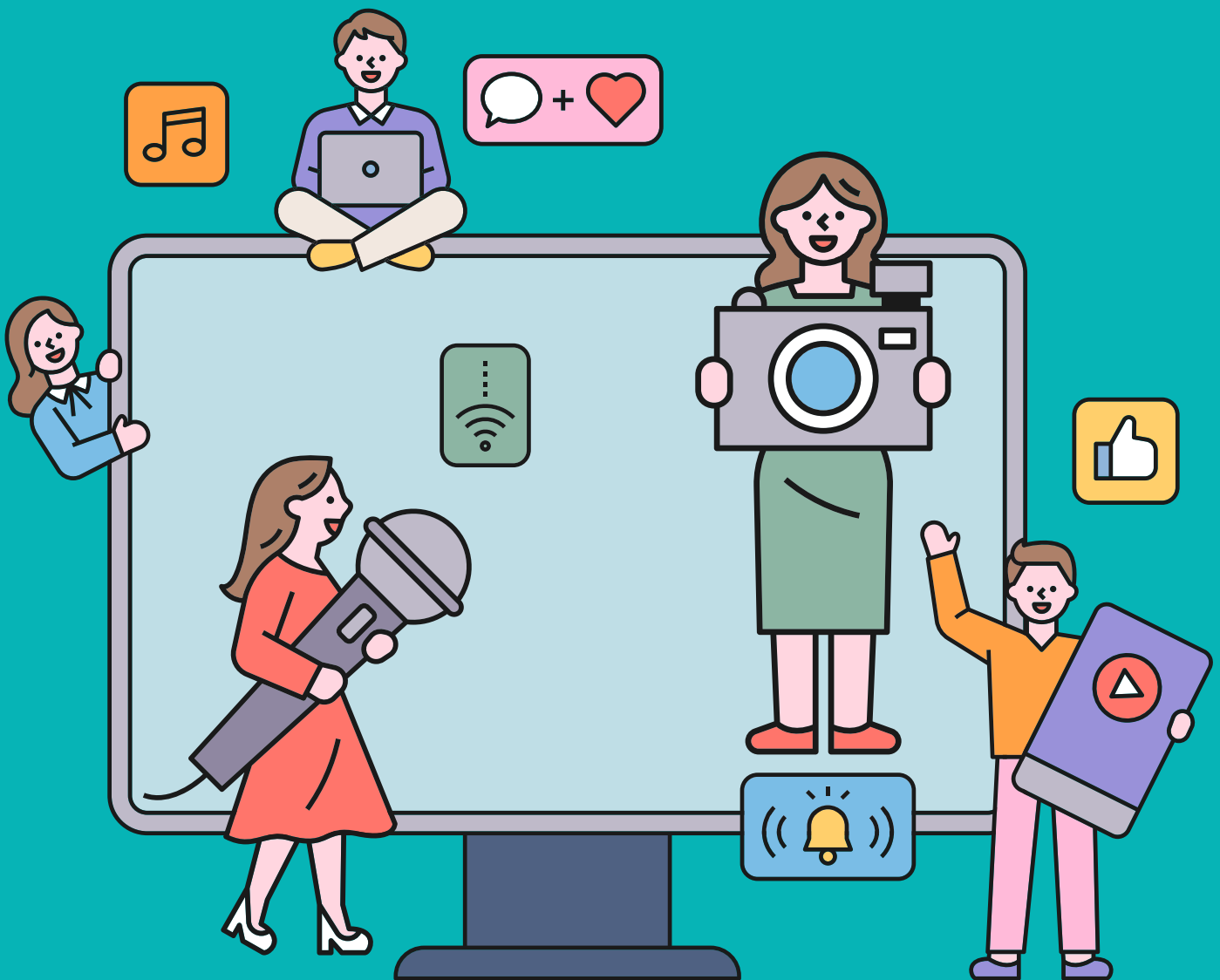
13.86%

ที่มา:

- ศูนย์วิชาการด้านการรู้เท่าทันสื่อของผู้สูงอายุ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล: จากข้อมูลของผลการศึกษาในโครงการ Thailand Digital Outlook ที่ให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี 2566
- ผลจากการศึกษาของ New York University และ Princeton University

รับมือภัยคุกคามจากสื่อสังคมออนไลน์ว่าด้วย

FAKE NEWS HATE SPEECH CYBERBULLYING

ภัยคุกคามจากสื่อสังคมออนไลน์ ด้านมืดที่ก่อเกิดจากการใช้โซเชียลมีเดียอย่างไม่ระมัดระวัง ขาดการยั้งคิด ไม่ตระหนักถึงผลดีผลเสีย ทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ทั้งด้านสุขภาพกาย-สุขภาพจิต รวมถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

Spotlight ฉบับนี้ นำเสนอ 4 โครงการเด่นที่ช่วยรับมือ ป้องกัน แก้ไขปัญหา จากข้อมูลข่าวปลอม (Fake News) บิดเบือน (Disinformation) ประชวาทา (Hate Speech) และการระรานในโลกลงออนไลน์ (Cyberbullying) เพื่อการรู้เท่าทันและใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์

ผลิตสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กปฐมวัย

คลังคู่มือการผลิตและใช้สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์พัฒนาเด็กจากที่บ้านด้วยมือพ่อแม่ จากโครงการส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อและการใช้สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์พัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ครูและพ่อแม่ ผู้ปกครอง ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันอย่างแข็งแรงให้กับเด็ก ๆ

ดิจิทัลแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์

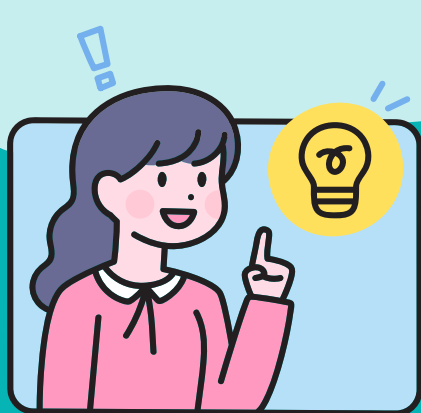
ละครสั้น “ดิจิทัลแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์” ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีครูเป็นฮีโร่คอยดูแล ปกป้อง แก้ปัญหาภัยคุกคามด้วยการเรียนรู้สาเหตุ พฤติกรรม และป้องกันภัยจากการใช้สื่อและโซเชียลมีเดียในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยนำสันติสุขกลับคืนมาให้กับเด็ก ๆ

Animal Story นิทานเสียง กันภัยออนไลน์

นิทานเสียง 15 เรื่อง ช่วยสื่อสารประเด็นอันตรายของการใช้สื่อออนไลน์อย่างไม่ระมัดระวัง ทั้งการซื้อของตามโฆษณาชวนเชื่อ โดยไม่ไตร่ตรองของเจ้าของสื่อ การสร้างข่าวปลอมของ जानก เจ้าของกระทายที่หลงเชื่อบุคคลในโลกออนไลน์ ถือเป็นนิทานที่ส่งเสริมจินตนาการสำหรับเด็ก พร้อมสร้างเกราะป้องกันภัยในโลกออนไลน์

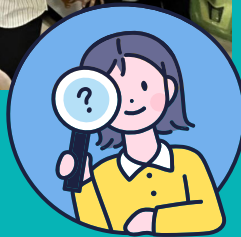
PROF-TECH ฟังเสียงสังคมออนไลน์

Portal “PROF-TECH” เป็นแหล่งรวบรวมข่าวออนไลน์ในทุกแพลตฟอร์ม สามารถสืบค้นได้ด้วยเทคโนโลยี Social Listening เว็บไซต์ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อฯ โดยความร่วมมือกับสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา เพื่อช่วยรับฟังความต้องการและกระแสนิยมจากสังคมออนไลน์

ผลิตสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กปฐมวัย

“เราเชื่อว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยได้ด้วยสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ และเชื่อว่าสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์จะดึงเด็กออกจากการติดมือถือได้”

ที่มาและแรงบันดาลใจของ ปณิดดา สังขทิพย์ หัวหน้าโครงการส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และการใช้สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์พัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ครูและพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อฯ ประเภทเปิดรับทั่วไป (Open Grant) ประจำปี 2565

“การที่เด็กปฐมวัยติดมือถือ หรือใช้มือถือสื่อออนไลน์อย่างไม่ถูกต้อง เพราะพ่อแม่ปล่อยให้ลูกใช้มือถือตามลำพังนานเกินไป และให้ใช้ในเวลาที่ไม่มีเหมาะสม นอกจากจะส่งผลต่อพัฒนาการที่ล่าช้า มีพฤติกรรมก้าวร้าว ยังมีความเสี่ยงสูงที่เด็กจะได้รับข้อมูลบิดเบือน ขาวปลอม บูลลี่ ใช้คำพูดที่สร้างความเกลียดชัง เพราะช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่เด็กจะจดจำ และนำไปใช้งาน นั้นหมายถึงจะส่งผลต่อพฤติกรรมและอุปนิสัยในการใช้สื่ออย่างไม่ปลอดภัย แก่เด็กโดยปริยาย”

โครงการนี้ต่อยอดมาจากโครงการ Gen Alpha พัฒนาการสมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อฯ เมื่อปี 2563-2564 นำโดย อุไรวรรณ นุตตะโยธิน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนแผ่นดินทองอินดารลมีนา และประธานเครือข่ายศูนย์เด็กหนองจอก ใช้เป็นศูนย์ต้นแบบ นำบทเรียนและรูปแบบการจัดการ มาพัฒนาต่อยอดสร้างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 15 พื้นที่ในเขตหนองจอก พัฒนากลไกการเฝ้าระวังและรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการประสานความร่วมมือและทำงานร่วมกันระหว่างครูที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกับพ่อแม่ผู้ปกครองที่อยู่ที่บ้าน มีเป้าหมายสูงสุดคือ เด็กปฐมวัยได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการด้วยสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์

ปณิดดาเล่าถึงกระบวนการทำงานว่า เริ่มจากการเชื่อมประสานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เห็นความสำคัญของปัญหาและพร้อมขับเคลื่อนโครงการร่วมกัน จากนั้นพัฒนาศักยภาพสร้างครูแกนนำปฐมวัยรู้เท่าทันสื่อเพื่อให้ครูแกนนำสามารถเลือกใช้ และสร้างสรรค์สื่อที่ปลอดภัยเหมาะสมตามวัย และสอดคล้องกับการพัฒนาตามช่วงวัย พร้อมกับให้ความรู้เรื่องเท่าทันสื่อแก่ผู้ปกครอง ผลกระทบจากการที่เด็กใช้สื่อจออย่างไม่เหมาะสม ให้คำแนะนำในการใช้สื่อเพื่อพัฒนาบุตรหลาน โดยจัดทำคู่มือการอบรมพ่อแม่ เพื่อเป็นชุดความรู้แกนกลางนำไปถ่ายทอดให้ความรู้ ซึ่งพัฒนาให้เป็น e-book ฝึกทักษะการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองด้วย

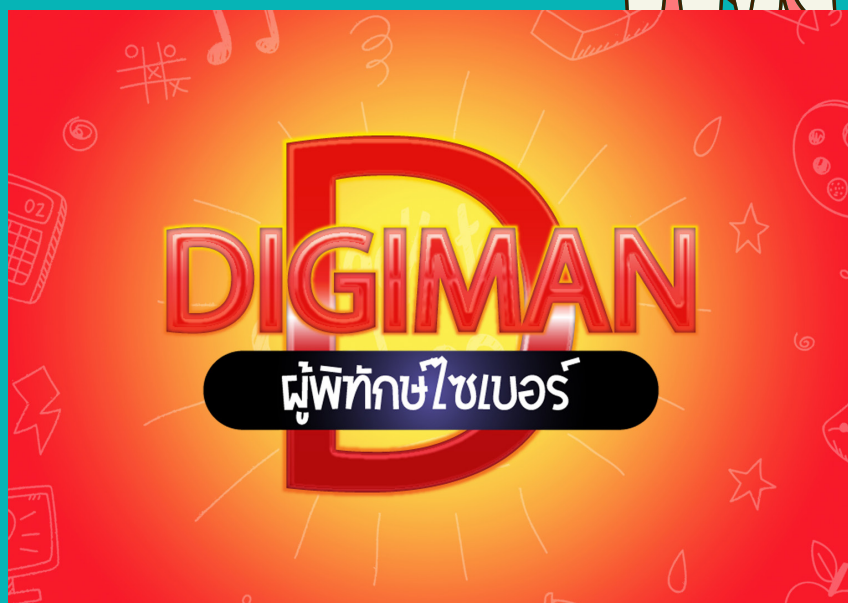
หลังจากที่มีการอบรมมีการเชื่อมประสานกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการเฝ้าระวังการใช้มือถือของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน และจากการพูดคุยติดตามของครูแกนนำพบว่า พ่อแม่ได้นำความรู้เรื่องเท่าทันสื่อโดยเฉพาะการให้ลูกเล่นมือถือไปปรับใช้ มีการกำหนดเวลา สอดส่อง และคัดกรองเนื้อหา ให้เด็กเล่นมือถือได้เฉพาะช่วงที่พ่อแม่ ผู้ปกครองอยู่ด้วย รวมถึงได้ผลิตของเล่นและเล่นกับลูกเพิ่มมากขึ้นด้วย

“มีการผลิตคู่มือการผลิตและใช้สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พัฒนาเด็กปฐมวัยจากที่บ้าน จำนวน 5 คลิปเพื่อให้ครูและพ่อแม่ผู้ปกครองได้นำไปใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและใช้สื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ดึงเด็กออกจากมือถือ ส่งผลให้ครอบครัวเกิดเวลาคุณภาพ เพิ่มความใกล้ชิดในครอบครัวมากขึ้น ขณะที่ความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกับบ้านของเด็กก็มากขึ้นเช่นกัน ทำให้ทิศทางการดูแลพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน” ปณิดดาสรุปปิดท้าย

ดาวน์โหลดคู่มือการผลิตและใช้สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์พัฒนาเด็ก

ดิจิแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์

มีงานชุมชนไซเบอร์มีมากขึ้นทุกวัน ดิจิแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์ จึงต้องปรากฏกายขึ้นให้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนัก ผ่านละครสั้นสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีครูเป็นฮีโร่คอยดูแล ปกป้อง แก้ปัญหาภัยคุกคามด้วยการเรียนรู้สาเหตุ พฤติกรรมและป้องกันภัยจากการใช้สื่อและโซเชียลมีเดียในรูปแบบต่าง ๆ ช่วยทำให้เยาวชนของไทยมีความตระหนักรู้เท่ากัน ปลอดภัยในการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลปัจจุบัน

ผศ. ดร.อัญชญา สุขสมจิตร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในฐานะหัวหน้าโครงการดิจิแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์เปิดเผยว่า จุดเริ่มและแรงบันดาลใจในการทำโครงการฯ มาจากการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยซึ่งภารกิจหนึ่งคือบริการวิชาการสู่สังคม ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่พัฒนานิสิตนักศึกษาฝึกสอนให้มีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน และมีรายวิชาเทคโนโลยีและวิทยาการคำนวณ ที่นิสิตนักศึกษาฝึกสอนต้องไปสอน ทำให้เห็นช่องว่างของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ทั้งการส่งเสริมความรู้จากนิสิตนักศึกษาฝึกสอนไปยังนักเรียน และความรู้ที่นักเรียนจะได้รับเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเลือกผลิตสื่อซีรีส์ละคร ความบันเทิงที่เข้าถึงได้ง่าย สนุกสนาน และได้ความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

เป้าหมายของโครงการฯ คือ 1. เพื่อเป็นสื่อที่นำเสนอความรู้ด้านเท่าทันสื่อ ป้องกันการหลอกลวงทางไซเบอร์ให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าถึงได้ง่าย สามารถเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยสื่อละครสั้นที่มีสาระและความสนุกสนานที่ทุกคนในครอบครัวสามารถดูด้วยกันได้ 2. ครูระดับประถมศึกษาที่มีสื่อการสอนเกี่ยวกับการเท่าทันสื่อและป้องกันการหลอกลวงทางไซเบอร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ พัฒนาสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีได้ระหว่างการสอน และ 3. สื่อที่พัฒนาขึ้นสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปได้เกิดแรงกระตุ้นในการเฝ้าระวังการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย

กระบวนการทำงานหลัก ๆ แบ่งออกเป็นการผลิตสื่อละครสั้น 9 ตอน ตอนละ 5 นาที เช่น ล่าแม่แมด ช่าวจริง ช่าวปลอม มีการทำงานตั้งแต่พัฒนาบทละคร แดสตันักแสดง จัดเตรียมแผนการผลิตทุกอย่างด้วยตัวเอง และได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในการวางคาแรคเตอร์นักเรียนที่เป็นตัวละครหลัก และคุณครูที่เป็นดิจิแมน 4 ตัว บท จุดเน้นสาระความรู้ รวมถึง production

การเผยแพร่สื่อทางโซเชียลมีเดียและการเสวนาออนไลน์ มีการเชิญวิทยากรและนักแสดงเข้าร่วมการเสวนาสื่อปลอดภัยสำหรับเด็ก เพื่อเผยแพร่ให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ได้รู้จักกับละครสั้นและได้รับความรู้ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผลจากการเผยแพร่ผ่าน Facebook และ YouTube ทำให้มีผู้เข้าชมมากกว่าแสนครั้ง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมประเมินความรู้จากการชมละครสั้น ผู้ที่ชมละครสั้นและเข้าร่วมกิจกรรมประเมินความรู้จะได้รับเกียรติบัตรออนไลน์จากโครงการอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการนำสื่อไปเผยแพร่ให้กับนักเรียนในโรงเรียน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์และโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชมละครสั้นและประเมินความรู้ไม่น้อยกว่า 1,000 คน ซึ่งผลตอบรับของโครงการพบว่า มีผู้รับชมละครสั้นทั้ง 9 ตอน จำนวน 145,300 ครั้ง และมีจำนวนผู้ผ่านการประเมินความรู้จากการทำกิจกรรมแบบทดสอบความรู้ออนไลน์ 5,225 คน เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด และได้รับคำชื่นชมอย่างมาก

ติดตามชมดิจิแมน ผู้พิทักษ์ไซเบอร์

Animal Story นิทานเสียง กันภัยออนไลน์

อันตรายของการใช้สื่อออนไลน์อย่างไม่มีประวัตรวัง ทั้งการซื้อของตามโฆษณาชวนเชื่อโดยไม่ไตร่ตรอง การสร้างข่าวปลอม การหลงเชื่อบุคคลในโลกโซเชียล ภัยจากการแฮกโลกออนไลน์ ล้วนเป็นเรื่องที่เด็ก ๆ อาจตกเป็นเหยื่อได้ง่าย สำหรับโครงการนี้เป็นการใช้สื่อ “นิทานเสียง” ส่งเสริมจินตนาการสำหรับเด็ก และสร้างภูมิคุ้มกันภัยออนไลน์ไปพร้อมกัน

ศุภิสรา วันชาญเวช หัวหน้าโครงการนิทานเสียงเพื่อสื่อสารประเด็นอันตรายของการใช้สื่อออนไลน์อย่างไม่มีประวัตรวัง และส่งเสริมจินตนาการสำหรับเด็ก ดำเนินการภายใต้กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เล่าถึงที่มาโครงการว่า จากการที่เรียนจบสาขาการละครและสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานละครสำหรับเด็กและเยาวชน เมื่อกองทุนพัฒนาสื่อเปิดโอกาสให้ยื่นขอรับสนับสนุนทุน จึงมองหาสื่อที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่ง “พอดแคสต์” เป็นตัวเลือกหนึ่งในการสื่อสารกับเด็ก โดยเลือก “นิทานเสียง” ที่ช่วยเปิดจินตนาการและเหมาะสมสำหรับเด็ก

“เราผลิตนิทานเสียง ทั้งหมด 15 ตอน โดยศึกษาหาประเด็นภัยคุกคามต่าง ๆ พยายามครอบคลุมปัญหาที่พบเห็นในโลกออนไลน์ เช่น การเสพติดสื่อสังคมออนไลน์ Fake News ภัยจากการไลฟ์ (Live) ตลอดเวลา การละเมิดสิทธิผู้อื่น การบูลลี่ ภัยจากการเปิดเผยข้อมูลและรูปส่วนตัว ภัยอันตรายโซเชียลที่ใช้โดยไม่ตระหนักรู้ เป็นต้น ซึ่งการหาข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์คุณครู พ่อแม่ และศึกษาข้อมูลแต่ละช่วงวัย พบว่าทั้งเด็กและผู้ใหญ่พบปัญหาคล้าย ๆ กัน ดังนั้น เราจึงให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพร้อมเผชิญหน้าโดยเล่าเรื่องให้เหมาะสมกับเด็ก”

ศุภิสรา มองว่า ปัจจุบันแม้แต่เด็กชั้นประถมศึกษาก็สามารถเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น หากเด็กที่ใช้สื่อเจอนิทานเสียง ได้ลองฟังนิทานก็จะช่วยสร้างความตระหนักรู้ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก ๆ ได้ แม้ว่าตอนนี้เด็กอาจจะยังไม่ได้เป็นผู้ผลิตสื่อหรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการใช้สื่อ แต่หากเด็กเกิดการเรียนรู้ตั้งแต่ยังเยาว์วัย จะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น ไม่บูลลี่เพื่อน ไม่เป็นผู้สร้างข่าวปลอม ไม่โพสต์ ไม่แชร์ข้อมูลโดยไม่ตรวจสอบก่อน

“อยากเผยแพร่ ‘นิทานเสียง’ ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น อาจนำไปเปิดตามรายการวิทยุเพื่อให้เด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ฟัง รวมถึงถ้ามีโอกาสจะกระจายไปตามโรงเรียน

ต่าง ๆ ซึ่งในโครงการได้มีการนำไปใช้เปิดให้เด็กฟังแล้วใน 6 โรงเรียน พร้อมกับมีกิจกรรมพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในโรงเรียนด้วย คิดว่าเป็นประโยชน์กับเด็ก ๆ ในการเรียนรู้และเกิดการตระหนักรู้ ในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย เป็นนิทานเสียงที่สามารถเชื่อมโยงให้ผู้ใหญ่กลุ่มพ่อแม่พาไปให้ลูกเรียนรู้ หรือใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้เลย”

ติดตาม Animal Story

PROF-TECH

NEWS / STATISTICS / SEARCH NEWS / ABOUT

โปรแกรม PROF-TECH ฟังเสียงสังคมออนไลน์

PROF-TECH เป็นเว็บไซต์ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อฯ โดยความร่วมมือระหว่าง สถาบันเทคโนโลยีจอร์จทาวน์ และบริษัท อาตาปี จำกัด เพื่อนำเครื่องมือ Social Listening มาประยุกต์ใช้กับเว็บไซต์ในการช่วยรับฟังความต้องการและกระแสสังคมจากสังคมออนไลน์

ผศ. ดร.พรพิพัฒน์ จูฬา รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีจอร์จทาวน์ และหัวหน้าโครงการการพัฒนาโปรแกรม Aion เพื่อใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ เล่าว่า โปรแกรม PROF-TECH เป็นเว็บ Portal ใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากสาธารณะบนแพลตฟอร์มสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของกระแสสังคม และข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์มาแสดงผลเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ทางเว็บไซต์ เพื่อใช้สืบค้นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้อง และแสดงข้อมูลย้อนหลังในแต่ละช่วงเวลา ช่วยตอบโจทย์ผู้ใช้ให้เข้าใจความสนใจของผู้คนในสังคม ด้วยการวิเคราะห์จากคำค้นหาหรือแฮชแท็ก โดยสามารถดูข้อมูลได้ทั้งแบบรายวันและตามช่วงเวลาที่ต้องการ

PROF-TECH พัฒนาด้วยเทคโนโลยี Artificial Intelligence และ Natural Language Processing ถือว่าไม่เป็นเทคโนโลยีใหม่ แต่เป็นเทคโนโลยีที่ต่อยอดเพื่อให้คนทั่วไปสามารถเข้ามาใช้งานได้ โดยการสร้างโมเดลเพื่อคัดกรองข่าวปลอมภัยเบื้องต้น แยกประเภทข่าวออกเป็นประเภทต่าง ๆ 11 หมวด และเชื่อมโยงข่าวที่เกี่ยวข้องด้วยคำเพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นมากกว่าเว็บไซต์ข่าว แต่เป็น Social Listening Tool AI

ผศ. ดร.พรพิพัฒน์อธิบายเพิ่มเติมว่า การทำงานของเว็บไซต์นี้ สามารถแสดงภาพรวม สถิติของประเภทข่าว โดยเลือกดูทีละประเภท และสามารถดูย้อนหลังได้ 1 เดือน นำเสนอข่าวที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้นจากระบบแล้วว่าปลอดภัยและสร้างสรรค์ต่อผู้ใช้ มีระบบที่สามารถตรวจสอบข่าวหรือบทความได้ว่ามีข่าวที่เกี่ยวข้องในแพลตฟอร์มอื่นหรือไม่ สามารถแสดงทัศนคติของข่าวแต่ละประเภทในช่วงเวลานั้นได้ ว่าประเด็นไหนเป็นบวก เป็นลบในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการแสดงสถิติภาพรวมข้อมูลของข่าวแต่ละประเภท เช่น กราฟแสดงข้อมูลจำนวนข่าวแต่ละแพลตฟอร์ม Top Post และ Top Influencer รวมถึงสามารถค้นหาข่าวได้

“เว็บนี้ทำให้คนรู้เท่าทันสื่อ ทั้งเรื่องความน่าเชื่อถือ ที่มาที่ไปของข้อมูล ถึงจะไม่สามารถตรวจสอบ Fake News ได้ 100% แต่เป็นการคัดกรองเบื้องต้น เช็คข้อมูลได้ว่า มีคนที่มีความเห็นอย่างไรกับข่าวนั้น ทั้งบวกและลบ” ผศ. ดร.พรพิพัฒน์สรุป

เว็บไซต์ PROF-TECH

Tricks to check fake news

ทริคเช็กข่าวปลอม ตรวจสอบก่อนเชื่อ

หลายคนอาจเคยเห็นข่าวปลอม หรือมีประสบการณ์ที่หนักกว่านั้น อาจเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากข่าวปลอม หรือ Fake News กันมาบ้าง จะรู้เท่าทัน ตั้งรับ หรือรู้ได้อย่างไรว่าเป็นข่าวปลอม วันนี้ Fun Fundชวนให้เช็กก่อนเชื่อ ตรวจสอบก่อนแชร์ โดยเรามีวิธีตรวจสอบข่าวปลอมบนแพลตฟอร์มง่าย ๆ โดยศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย (Anti-Fake News Center Thailand) 8 ข้อ ดังนี้

พิจารณารูปภาพ

โพสต์ที่เป็นข้อมูลเท็จมักจะมีรูปภาพหรือวิดีโอที่มีการตัดต่อ บางครั้งรูปภาพอาจเป็นรูปจริง แต่ไม่เกี่ยวข้องกับบริบทของเรื่องราว จึงควรตรวจสอบที่มาของภาพด้วย

อย่าเชื่อพาดหัว

โพสต์ที่เป็นข้อมูลเท็จมักจะมีพาดหัวที่สะกดด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดพร้อมทั้งเครื่องหมายอัศเจรีย์ หากข้อความพาดหัวที่น่าตื่นตระหนกฟังดูไม่น่าเชื่อถือ นั่นอาจเป็นข่าวปลอม

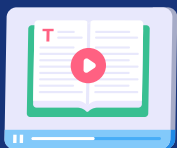
สืบเสาะแหล่งที่มา

ตรวจสอบให้แน่ใจว่าโพสต์มาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หากโพสต์มาจากบัญชีที่ไม่คุ้นเคย ให้ลองศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

ตรวจสอบวันที่

โพสต์ที่เป็นข้อมูลเท็จอาจมีลำดับเหตุการณ์ที่ไม่สมเหตุสมผล หรือมีการเปลี่ยนแปลงวันที่ของเหตุการณ์

ภาษาที่ไม่ปกติ

ข้อมูลเท็จจำนวนมากมักมีการสะกดผิดหรือวางเลย์เอาต์ไม่ปกติ โปรดอ่านอย่างระมัดระวังหากคุณเห็นสัญญาณเหล่านี้

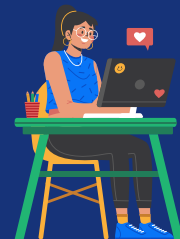
ตรวจสอบหลักฐาน

ตรวจสอบแหล่งข้อมูลของผู้โพสต์ เพื่อยืนยันว่าถูกต้อง การขาดหลักฐานหรือการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ระบุชื่ออาจเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงข้อมูลเท็จได้

เป็นเรื่องตลกหรือไม่

แยกแยะข้อมูลเท็จออกจากเรื่องตลกหรือการเสียดสี อาจทำได้ยากในบางครั้ง ตรวจสอบว่าบัญชีนั้นขึ้นชื่อเรื่องการล้อเลียนหรือไม่และสังเกตว่ารายละเอียดและลักษณะของโพสต์ดูเป็นเรื่องตลกหรือไม่

ดูความสนใจ

คิดและวิเคราะห์เกี่ยวกับโพสต์ที่เห็น และแชร์เฉพาะโพสต์ที่มั่นใจว่าน่าเชื่อถือเท่านั้น

กองทุนพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์
THAI MEDIA FUND

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ขอเชิญส่งผลงานเข้าประกวดคลิปสั้น ความยาวไม่เกิน 3 นาที

เงินรางวัลรวมกว่า

50,000 บาท

ลงทะเบียนเข้าร่วมส่งผลงานได้ที่

<https://forms.office.com/r/55KqEsudTG?origin=prLink>

ส่งผลงาน

ตั้งแต่ 1-30 พฤศจิกายน 2566

ส่งผลงานประกวด

E-mail:

tmf.2023@thaimediafund.or.th

ขอเชิญส่งผลงานเข้าร่วมประกวดคลิปสั้น

ความยาวไม่เกิน 3 นาที ในหัวข้อ "หนูได้ธรรม" การให้ข้อคิดธรรมะในชีวิตประจำวัน

ภายใต้โครงการหมรรสสื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา "สื่อ ธรรม ดี" โดยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กติกาการเข้าร่วมประกวด "หนู ได้ ธรรม"

ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดอยู่ในระดับนักเรียน นิสิต/นักศึกษา และประชาชนทั่วไป อายุไม่เกิน 25 ปี

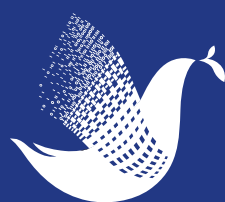
- ส่งผลงานประกวดคลิปสั้น ในหัวข้อ "หนูได้ธรรม" การให้ข้อคิดธรรมะในชีวิตประจำวัน โดยผลงานที่ส่งเข้าประกวด ต้องมีความยาวไม่เกิน 3 นาที (รวมเครดิต)
- รูปแบบการนำเสนอของคลิปผลงานต้องมีเนื้อหา ภาพ เสียง ที่มีความเหมาะสมปลอดภัยและสร้างสรรค์ ไม่มีความรุนแรง ไม่สื่อในทางเลือกปฏิบัติ สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) ลามกอนาจาร ส่อเสียด หรือหมิ่นบุคคล องค์การ และสถาบันต่าง ๆ
- ผลงานที่ส่งประกวดต้องไม่เคยเผยแพร่ทางสื่อใด ๆ หรือเคยส่งประกวดที่ไหนมาก่อน
- ไฟล์ผลงานต้นฉบับที่ส่งจะต้องเป็นสกุล MP4
- องค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น เสียง ภาพ กราฟิก เป็นต้น ต้องไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
- 1 บุคคล/ทีม สามารถส่งได้ 1 ผลงานเท่านั้น

รายละเอียดการส่งไฟล์

ให้ตั้งชื่อไฟล์ที่ส่งเป็น "ชื่อผู้ส่งประกวด/ชื่อทีม_ชื่อคลิปสั้น" โดยจัดส่งในรูปแบบลิงก์ Google Drive เท่านั้น (เปิดการเข้าถึงแบบสาธารณะ)

รางวัลการประกวด

- รางวัลชนะเลิศ จำนวน 1 รางวัล ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
- รางวัลรองชนะเลิศ จำนวน 2 รางวัล ได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 5,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
- รางวัลชมเชย จำนวน 10 รางวัล ได้รับเงินรางวัลละ 3,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร

กองทุนพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์
THAI MEDIA FUND

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

เลขที่ 388 อาคาร เอส.พี. (ไอบีเอ็ม) อาคารเอ ชั้น 6 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2273 0116-8 โทรสาร 0 2273 0119 อีเมล: contact@thaimediafund.or.th เว็บไซต์: www.thaimediafund.or.th

